

DĖL VIETOS VEIKLOS GRUPIŲ KELIAMŲ KLAUSIMŲ, PASIŪLYMŲ

Atsakydami į 2019 m. kovo 19 d. iš Miestų vietos veiklos grupių tinklo gautas miestų vietos veiklos grupių pastabas, teikiame informaciją, paaiškinimus:

1. Dėl Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (toliau – BIVP) mechanizmo įgyvendinimo miestuose 2014-2020 m. laikotarpiu:

1.1. Dėl pabėgėlių klausimo:

Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos departamentas 2018-11-12 raštu (toliau – VRM 2018-11-12 raštas) yra visoms vietos veiklos grupėms pateikusi informaciją ir paaiškinimus dėl pabėgėlių klausimo įgyvendinant vietos plėtros strategijas (rašto kopija pridedama). Be to, kas pateikta VRM 2018-11-12 rašte, papildomai atkreipiame dėmesį į šiuos aspektus:

1) vietos veiklos grupei ar pareiškėjui nustatčius, kad vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje gyvena pabėgėlių, konkrečius šiai tikslinei grupei priklausančius asmenis galima surasti ir į projektų veiklas pritraukti bendradarbiaujant su savivaldybės administracijos ar jai pavaldžių įstaigų atstovais, taip pat su VRM 2018-11-12 rašte nurodytais nevyriausybinų organizacijų atstovais, tiesiogiai dirbančiais pabėgėlių integracijos klausimais; pvz., pabėgėliai gali būti surandami ir į veiklas įtraukiami tarpininkaujant nurodytų organizacijų atstovams ar nurodytų organizacijų pasiūlytais būdais viešai kviečiant pabėgėlius dalyvauti projektų veiklose (ateiti į projekto veiklų vykdymo vietą, vietos veiklos grupės veiklos vykdymo vietą ir (ar) kt.);

2) jeigu 2019 m. pab. vietos veiklos grupė, remdamasi iš Migracijos departamento ar savivaldybės administracijos gauta informacija, nustatys, kad vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje pabėgėlių negyvena, vietos veiklos grupė gali inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą atsisakant vietos plėtros strategijos veiksmų plano nuostatų, susijusių su pabėgėlių integracija. Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaudamasi Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių¹ (toliau – Taisyklės) 89 punktų nuostatomis Vidaus reikalų ministerija nepritaris tokiems vietos plėtros strategijos pakeitimams, dėl kurių vietos plėtros strategijos įvertinimo, atlikto vietos plėtros strategijų atrankos etape, rezultatas sumažėtų tiek, kad nebesiektų mažiausios privalomos surinkti balų sumos, t. y. 70 balų.

Pvz., jei Šilutės miesto vietos veiklos grupė „Pamario kraštas“ inicijuotų vietos plėtros strategijos keitimą atsisakant su pabėgėlių integracija susijusių vietos plėtros strategijos nuostatų, už

¹ Vidaus reikalų ministro 2015-12-11 įsakymas Nr. 1V-992 „Dėl Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a4af9c70a26f11e58fd1fc0b9bba68a7/asr>).

kurias jai vertinimo metu buvo skirta 10 balų, Vidaus reikalų ministerija tokiam keitimui negalėtų pritarti - šios vietos veiklos grupės parengtai vietos plėtros strategijai iš viso buvo skirti 79 balai, tad strategijoje atsisakius su pabėgėlių integracija susijusių nuostatų, strategijos vertinimo rezultatas mažėtų iki 69 ir nebesiektų mažiausios privalomos surinkti balų sumos.

Vietos veiklos grupė, matydama pagrįstas ir objektyvias vietos plėtros strategijos nuostatų dėl pabėgėlių integracijos neįgyvendinimo rizikas, gali inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą, kuriuo būtų mažinamos vietos plėtros strategijos veiksams, skirtiems pabėgėlių integracijai, numatytos paramos lėšos, paliekant šių veiksmų įgyvendinimui racionalią paramos lėšų sumą. Tokį keitimą vietos veiklos grupė gali inicijuoti ir nelaukdama 2019 m. pab.

1.2. Dėl vietos plėtros strategijų, kurios iš rezervinio sąrašo perkeltos į siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijų sąrašą, įgyvendinimo terminų ir rizikų nespėti pasiekti visų vietos plėtros strategijos rodiklių:

Sutinkame su vietos veiklos grupių pastebėjimais, kad terminas, per kurį turi būti įgyvendintos iš rezervo į siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašą įtrauktos vietos plėtros strategijos (toliau – naujos vietos plėtros strategijos), yra neilgas ir todėl keliantis šioms vietos veiklos grupėms papildomų iššūkių. Tačiau svarbu pažymėti, kad vietos veiklos grupių įvardijami vietos plėtros strategijų įgyvendinimo terminai ne visiškai atitinka tuos terminus, kurie nustatyti Taisyklėse, projektų finansavimo sąlygų aprašuose².

Atkreipiame dėmesį, kad:

- pirmą (-us) vietos plėtros projektą (-us), skirtą (-us) naujai vietos plėtros strategijai įgyvendinti, vietos veiklos grupė turi atrinkti iki 2019 m. liepos 31 d.; šis terminas vietos veiklos grupės pagrįstu prašymu gali būti pratęstas iki 2019 m. rugsėjo 30 d. Visus vietos plėtros projektus strategijai įgyvendinti vietos veiklos grupė turi atrinkti ne vėliau kaip iki 2020 m. birželio 30 d. Taigi vietos veiklos grupė gali savo darbus ir reikalingus pajėgumus planuoti, vykdyti ilgesnį nei 2 mėn. laikotarpį.

- vietos plėtros strategijai įgyvendinti skirti veiksmai turi būti užbaigti ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo galutinė ataskaita turi būti parengta per 3 mėnesius nuo paskutinio vietos plėtros strategijos veiksmo įgyvendinimo, bet ne vėliau kaip iki

² Vidaus reikalų ministro 2016-07-07 įsakymas Nr. 1V-483 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ Nr. 08.6.1-ESFA-T-910 priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/3f26b92048bd11e6b5d09300a16a686c/asr>); vidaus reikalų ministro 2018-12-28 įsakymas Nr. 1V-977 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ Nr. 08.6.1-ESFA-T-927 priemonės „Spartesnis vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ae8d03500a7111e9a5eaf2cd290f1944>).

2023 m. birželio 30 d. Vietos veiklos grupių įgyvendinami vietos plėtros strategijų administravimo projektai turi būti baigti įgyvendinti ir galutiniai mokėjimo prašymai dėl šių projektų VŠĮ Europos socialinio fondo agentūrai (toliau – Agentūra) pateikti ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d. (jei vietos plėtros strategijos įgyvendinimo administravimo sutartyje nustatytas ankstesnis galutinio mokėjimo prašymo pateikimo terminas, mokėjimo prašymas pateiktinas per projekto sutartyje nustatytą terminą; tačiau iškilus pagrįstam poreikiui vietos veiklos grupė gali inicijuoti projekto sutarties keitimą dėl galutinio mokėjimo prašymo pateikimo termino pratęsimo iki 2023 m. spalio 1 d.).

- vietos plėtros strategija bus laikoma įgyvendinta, kai bus pasiektos ir (arba) viršytos strategijoje numatytos visų strategijos uždavinių produkto rodiklių reikšmės; laikoma, kad produkto rodiklio reikšmė pasiekta, jeigu pasiekta rodiklio reikšmė lygi ar viršija 80 proc. strategijoje numatytą produkto rodiklio siektiną reikšmę³

- nustatant produkto rodiklio „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)” pasiektą reikšmę, vienas unikalus dalyvis projekto lygiu skaičiuojamas vieną kartą⁴; tuo atveju, kai tas pats asmuo dalyvauja daugiau nei vieno projekto veiklose, kiekviename iš šių projektų jis yra unikaliu dalyviu, todėl vieno asmens įtraukimas į daugiau nei vieno projekto veiklas reiškia, kad tas pats asmuo projektų grupės lygiu (pvz., vietos plėtros strategijos uždavinio, kuriam atrinkti keli projektai, lygiu) skaičiuotinas daugiau nei vieną kartą (pvz., jei asmuo yra 2 projektų dalyviu, jis šių dviejų projektų lygiu skaičiuojamas ne vieną, o 2 kartus);

- vietos veiklos grupė, susidūrusi su vietos plėtros strategijos įgyvendinimo sunkumais (tarp jų ir su sunkumais dėl trumpesnių, nei strategijos rengimo metu planuotų vietos plėtros strategijos veiksmų įgyvendinimo terminų) gali Taisyklių III skyriaus aštuntajame skirsnyje nustatyta tvarka inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą (pvz., atsisakant atskirų veiksmų įgyvendinimo, mažinant vietos plėtros strategijoje suplanuotas rodiklių reikšmes ir (ar) kt.).

Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos departamentas, suprasdamas vietos veiklos grupėms (ypač toms, kurios administruoja naujų vietos plėtros strategijų įgyvendinimą) tenkančių užduočių sudėtingumą, didelį dėmesį skiria ir ateityje numato skirti vietos veiklos grupių atstovų konsultavimui ir kviečia vietos veiklos grupes, kilus klausimų, neaiškumų, nuogaštavimų, kreiptis į departamento darbuotojus.

³ Žr. Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo rezultato rodiklio R. N. 904 „Įgyvendintos vietos plėtros strategijos“ skaičiavimo aprašymą, patvirtintą vidaus reikalų ministro 2015-03-06 įsakymu Nr. 1V-164 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4e067b20c3fc11e4bac9d73c75fc910a/asr>).

⁴ Žr. rodiklio P.S.376 „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)” skaičiavimo aprašymą, patvirtintą finansų ministro 2014-12-30 įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo” (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d3719a50901811e4bb408baba2bdddf3/asr>).

1.3. Dėl naujų vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimo projektų lėšų:

Atsakydami į vietos veiklos grupių nuogąstavimą, kad naujų vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimo projektuose gali likti nepanaudotų lėšų dėl to, kad šių vietos plėtros strategijų įgyvendinimo terminas yra reikšmingai trumpesnis už tą, kuris buvo planuotas šių strategijų rengimo metu, norime atkreipti dėmesį, kad vietos veiklos grupės, siekdamos suspėti visų vietos plėtros strategijos veiksmų įgyvendinimui skirtus projektus atrinkti laiku, dažnu atveju gali būti priverstos ieškoti papildomų žmogiškųjų resursų (ypač projektinių pasiūlymų vertinimui). Papildomą personalą vietos veiklos grupės gali pasitelkti tiek darbo sutarties, tiek paslaugų pirkimo - pardavimo sutarties pagrindu. Taigi tokių papildomų žmogiškųjų išteklių resursų pasitelkimui gali būti reikalingos ir tos projekto lėšos, kurių panaudojimo vietos veiklos grupės dar nėra detalai suplanavusios.

Suprasdami ir tas vietos veiklos grupes, kurios kelia vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimui skiriamo nepakankamo finansavimo problemą, informuojame, kad tos vietos veiklos grupės, kurių vietos plėtros strategijų administravimo projektams skirtas finansavimas yra mažesnis už maksimaliai galimą pagal Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių⁵ 21.3 papunktį (t. y. nesiekia 100 tūkst. EUR ir neviršija 15 proc. vietos plėtros strategijai numatyto finansavimo) gali strategijos administravimui gauti papildomą finansavimą iki maksimaliai galimos skirti finansavimo sumos. Apie papildomo finansavimo gavimo sąlygas ir tvarką naujas vietos plėtros strategijas įgyvendinančias vietos veiklos grupes informuosime artimiausiu metu.

Taip pat pažymime, kad šiuo periodu nėra galimybių keisti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių reikalavimus dėl maksimaliai galimo vietos plėtros strategijų administravimo finansavimo dydžio – toks keitimas diskriminuotų tas organizacijas, kurios, matydamos reikalavimus vietos plėtros strategijoms, atsisakė vietos veiklos grupės (asociacijos) steigimo ir (ar) vietos plėtros strategijos rengimo, įgyvendinimo idėjos.

1.4. Dėl verslo pradžios projektų:

Informuojame, kad šiuo metu yra įgyvendinama daugiau nei 20 miestų vietos veiklos grupių atrinktų vietos plėtros projektų, kuriais pagalba teikiama verslo pradžiai. Įgyvendinami Klaipėdos, Kauno m. Žaliakalnio, Kauno m. Aleksoto, Panevėžio, Zarasų, Rietavo, Biržų, Švenčionių, Kaišiadorių, Utenos, Varėnos vietos veiklos grupių atrinkti projektai. Tikime, kad šių vietos veiklos grupių atstovai geranoriškai pasidalins savo patirtimi su kitomis vietos veiklos grupėmis.

⁵ Vidaus reikalų ministro 2015-01-22 įsakymas Nr. 1V-36 „Dėl Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5b4c8010a24911e4a82d9548fb36f682/asr>);

1.5. Dėl vietos plėtros strategijų keitimo:

Miestų vietos veiklos grupių tinklo aprašyta vietos plėtros strategijos keitimo procedūra taikyta tiems vietos plėtros strategijų keitimams, kuriuos vietos veiklos grupės inicijavo iki 2019 m. 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus Taisyklių pakeitimams⁶ vietos plėtros strategijų keitimo procedūra supaprastinta – pagal dabar galiojančias Taisyklių nuostatas vietos veiklos grupė pakeistą strategiją turi tvirtinti vieną kartą po to, kai siūlomus strategijos pakeitimus vietos veiklos grupė suderina su Vidaus reikalų ministerija.

Pažymėtina, kad visų vietos plėtros strategijų keitimų, inicijuotų iki 2019 m., procedūros yra užbaigtos. Vidaus reikalų ministerija yra iškėlusি sau tikslą užtikrinti, kad vietos veiklos grupių inicijuotų strategijų keitimų derinimas būtų atliktas per trumpesnę terminą, nei nustatytas Taisyklėse.

2. Dėl pasirengimo 2021-2027 m. programavimo laikotarpiui:

Dėkojame vietos veiklos grupėms už pateiktus naudingus pasiūlymus dėl BIVP mechanizmo tobulinimo ateinančiu 2021-2027 m. programavimo periodu.

Informuojame, kad Vidaus reikalų ministerija numato aktyviai konsultuotis su vietos veiklos grupėmis visais Europos Sąjungos struktūrinių fondų programavimo BIVP mechanizmo įgyvendinimui klausimais.

Artimiausi (iki 2019 m. balandžio mėn. pab.) veiksmai:

- 1) Vidaus reikalų ministerijos užsakymu parengtos BIVP mechanizmo įgyvendinimo miestuose vertinimo ataskaitos (vertintojas – UAB BGI Consulting) pristatymas, diskusija - 2019 m. balandžio 5 d. (kviečiami VVG, atsakingų valstybės institucijų atstovai);
- 2) vietos veiklos grupių apklausa apie Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų investavimo sritis, kurios, vietos veiklos grupių nuomone, yra svarbios siekiant spręsti bendruomenės problemas, stiprinti vietos bendruomenių socialinį, ekonominį ir kultūrinį kapitalą.

PRIDEDAMA. 4 lapai.

Informaciją rengė:

E. Šarkauskaitė, tel. 271 8729, el. p. egle.sarkauskaite@vrm.lt

K. Sabaliauskienė, tel. 271 8975, el. p. kristina.sabaliauskiene@vrm.lt

⁶ Vidaus reikalų ministro 2018-12-31 įsakymas Nr. 1V-984 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. 1V-992 „Dėl Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo” (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d6ffdec00cce11e9a5eaf2cd290f1944>).